

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด นครศรีธรรมราช

นครศรีธรรมราช

" เมืองประวัติศาสตร์ พระธาตุทองคำ
ชินฉำฉำธรรมชาติ แร่ธาตุอุดม เครื่องถมสามกษัตริย์
มากวัดมากศิลป์ ครบสิ้นกุ้งปู "

เมืองประวัติศาสตร์

เมืองประวัติศาสตร์ หมายถึง นครศรีธรรมราชเป็นดินแดนที่มีการตั้งถิ่นฐานอยู่อาศัยมาตั้งแต่สมัยประวัติศาสตร์และพัฒนาเป็นชุมชนขนาดใหญ่ขึ้นมาเป็นลำดับ ดังเห็นได้จากการขุดค้น ได้พบหลักฐานทางโบราณคดีทั้งเครื่องมือหินและกลองมโหระทึก โบราณสถานบ้านโมคลานและเขาคาซึ่งปรากฏร่องรอยอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ พบศิลาจารึกหุบเขาช่องคอยอายุพุทธศตวรรษที่ ๑๑ ที่มีข้อความบูชาพระศิวะ และจากศิลาจารึกวัดเสมาเมืองพ.ศ.๑๓๑๘แสดงให้เห็นว่านครศรีธรรมราชเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรศรีวิชัย

ในพุทธศตวรรษที่ ๑๘ สมัยอาณาจักรตามพรลิงค์ ภายใต้การปกครองของพระเจ้าศรีธรรมไตรปิฎก นครศรีธรรมราชเจริญสูงสุดมีอำนาจปกครองครอบคลุมหัวเมืองรายรอบถึงสิบสองเมืองเรียกว่าเมืองสิบสองนักษัตรนครศรีธรรมราช จึงเป็นรัฐใหญ่ศูนย์กลางการปกครองและศูนย์กลางการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

พระธาตุทองคำ

พระธาตุทองคำ หมายถึง พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ เป็นที่เคารพสักการะของพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย พระบรมธาตุเจดีย์องค์นี้มีขนาดใหญ่ และสูงสง่ายิ่ง ส่วนปลียอดของพระบรมธาตุ มีแผ่นทองคำปิดประดับตกแต่ง มีน้ำหนักถึง ๘๐๐ ชั่ง เย็บร้อยรัดไว้ด้วยเส้นด้ายทองคำประดับอัญมณีมีค่านานาชนิด กลีบบัวคว่ำบัวหงายที่รองรับปลียอดทองคำยังหุ้มไว้ด้วยแผ่นทองคำล้าค่า "ปลียอดทองคำ" ส่วนบนสุดจึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้องค์พระบรมธาตุเจดีย์งามสง่ายิ่งขึ้น

ชินฉำฉำชาติ

ชินฉำฉำชาติ หมายถึง นครศรีธรรมราชมีทั้งลักษณะภูมิประเทศที่เป็นภูเขา และชายฝั่งทะเล จึงมีธรรมชาติที่สวยงามให้ชื่นชม ในอุทยานแห่งชาติเขาหลวง ป่าไม้ยังคงไว้ซึ่งความสมบูรณ์ เป็นแหล่งต้นน้ำมีน้ำตกอันงดงาม เช่น น้ำตกกรุงชิง น้ำตกในเขียว น้ำตกสี่ขีด มีถ้ำเขาวังทองที่มีก้อนหินลูกน้อยหน้า ชื่นชมธรรมชาติตลอดแนวชายทะเลมีทั้งหาดทรายขาว ป่าโกงกาง เกาะ อ่าว แหลม และแก่งหิน มีชายหาดที่สวยงาม เช่น หาดหินงาม และหาดในเพลา

แร่ธาตุอุดม

แร่ธาตุอุดม หมายถึง นครศรีธรรมราชอุดมสมบูรณ์ด้วยแร่ธาตุชนิดต่าง ๆ มีทั้งยิปซัมซึ่งเป็นแร่ที่มีมูลค่ามากที่สุดใบนครศรีธรรมราช พบมากในอำเภอทุ่งใหญ่และฉวาง แหล่งแร่ดีบุกพบในหลายอำเภอใช้ประโยชน์ในการทำภาชนะบรรจุอาหาร สีทาบ้าน ทำแก้วเนื้อทึบ แร่ขุกละมพูพบบริเวณเดียวกับแร่ดีบุก ใช้ทำไส้หลอดไฟฟ้า นอกจากนี้ยังมีแร่อื่น ๆ อีก เช่น พลวงแบไรต์ดินขาวเหล็ก บอลเคลย์

เครื่องถม

เครื่องถม หมายถึง เครื่องถมของนครศรีธรรมราชมีชื่อเสียงมาตั้งแต่สมัยอยุธยาเครื่องราชูปโภคทั้งหลายล้วนแต่เป็นเครื่องถมจากนครศรีธรรมราช ถมนครมีทั้งถมเงินและถมทองประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทชั้นน้ำพานรอง กรอบรูป ถาด ตลับแป้ง ตลับบุหรี กระเป่าถือสตรี เข็มกลัดกำไล และอื่น ๆ สามกษัตริย์ หมายถึง สายสร้อยสามกษัตริย์ ประกอบด้วยทอง นาค และเงิน จัดเป็นเครื่องประดับที่เป็นเอกลักษณ์ของนครศรีธรรมราช

มากวัด มากศิลป์

มากวัด หมายถึง นครศรีธรรมราชมีวัดมากกว่า ๖๐๐ วัด

มากศิลป์ หมายถึง ศิลปหัตถกรรมของนครศรีธรรมราชมีมากกว่าจังหวัดอื่นในภาคใต้ มีทั้งแกะสลักไม้ แกะหนัง จักสานย่านลิเภา สานพัดใบพ้อ สานเสื่อกระจูด ทำเครื่องปั้นดินเผา เครื่องถมเงินและถมทองและเครื่องประดับเงิน

ครบสิ้นกุ่มปู

ครบสิ้นกุ่มปู หมายถึง นครศรีธรรมราชอุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหารเป็นอยู่ข้าวอู่น้ำ อาหารการกินของนครศรีธรรมราชจึงมีทุกฤดูกาล มีทั้งทำนาข้าว สวนผลไม้ อาหารทะเลสดทุกชนิด

ประวัติความเป็นมา “จังหวัดนครศรีธรรมราช

นครศรีธรรมราช เป็นเมืองโบราณที่มีความสำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และศาสนา มากที่สุดเมืองหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นครศรีธรรมราชมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางมาไม่น้อยกว่า ๑๘๐๐ ปีมาแล้ว หลักฐานทางโบราณคดี และหลักฐานทางเอกสารที่ปรากฏในขณะนี้ยืนยันได้ว่า นครศรีธรรมราช มีกำเนิดมาแล้วตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๗ เป็นอย่างน้อย

จาก ประวัติศาสตร์อันยาวนานแห่งนครศรีธรรมราช สามารถประมวลได้ว่า "นครศรีธรรมราช" ได้ปรากฏชื่อในที่ต่างๆ หลายชื่อตามความรู้ความเข้าใจที่สืบทอด กันมา และสำเนียงภาษาของชนชาติต่าง ๆ ที่เคยเดินทางผ่านในระยะเวลาที่ต่างกัน เช่น ตามพลึงคม ตามพรลึงค์ มัทธาสิงคม ตามพลึงเกศวร โฮลึง โพลึง เซียะไท้ว โลแค๊ก (Locae) สิทธิธรรมนคร ศรีธรรมราช ลิกอร์ (Ligor) ละคอน คิวตุดอน สุวรรณปุระ ปาฏลีบุตร (Pataliputra) และเมืองนคร เป็นต้น

คำว่า "นครศรีธรรมราช" น่าจะมาจากสร้อยพระนามของปฐมกษัตริย์ผู้ครองนครศรีธรรมราช คือพระเจ้าศรีธรรมมาโคกราช คำนี้แปลความได้ว่า "นครอันงานสง่าแห่ง พระราชาผู้ทรงธรรม" และธรรมของราชาแห่งนครนี้ก็คือธรรมแห่งพระพุทธศาสนา

ถ้าจะลำดับความเป็นมาของนครศรีธรรมราช จากหลักฐานโบราณคดี และประวัติศาสตร์ที่สืบค้นได้ในขณะนี้ พบว่ามีภูมิหลังอันยาวนานนับตั้งแต่ยุคหินกลางในราว ๘,๓๕๐-๑๑,๐๐๐ ปีที่แล้วมา จากหลักฐานมีการพบเครื่องหินที่มีตัวขวานยาวใหญ่ (บางคนเรียกว่าระนาดหิน) ที่อำเภอท่าศาลา ในยุคโลหะได้พบหลักฐานทางโบราณคดี คือ กลองมโหระทึกสำริด ๒ ใบ ที่บ้านเกตุกาย ตำบลท่าเรือ อำเภอเมือง และที่คลองคุตด้วน อำเภอฉวาง

นอกจากนี้ ในบริเวณพื้นที่อำเภอสิชลปัจจุบัน ยังมีร่องรอยโบราณสถาน และโบราณวัตถุเกี่ยวเนื่องในศาสนาพราหมณ์ ซึ่งมีอายุเก่าแก่ที่สุดในนครศรีธรรมราช เช่น พระพุทธรูปสำริด ศิลปะแบบอมราวดีของอินเดีย และเศียรพระพุทธรูปศิลปะแบบคุปตะอินเดีย เป็นต้น จากหลักฐานเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ในช่วงนี้นครศรีธรรมราชได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมมาจากอินเดียอย่างมากมาย ทั้งในด้านศาสนา ความเชื่อ อักษร ภาษา ประเพณี และการปกครอง จนกลายเป็นพื้นฐานวัฒนธรรม นครศรีธรรมราชมาถึงปัจจุบันนี้

พุทธศตวรรษที่ ๑๗-๑๙ เป็นช่วงที่นครศรีธรรมราชมีความเจริญรุ่งเรืองสูงสุด ภายใต้การปกครองของราชวงศ์ศรีธรรมมาโคกราช ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองน่าจะ เนื่องมาจากการเป็นสถานีการค้าสำคัญของคาบสมุทรไทยเป็นจุดพักถ่าย ซื้อสินค้าระหว่างตะวันออกกับตะวันตกที่ดีที่สุดในเวลานั้น ประกอบกับบริเวณหาดทรายแก้วอันเป็นศูนย์กลางของชุมชน เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธองค์ความศรัทธาและความเลื่อมใสในบวรพุทธศาสนา จึงเป็นปัจจัยชักนำให้ผู้คนจากทุกสารทิศในภาคใต้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในนครศรีธรรมราชอย่างหนาแน่นในราว พ.ศ. ๑๗๐๐ เศษ ราชวงศ์ศรีธรรมมาโคกราชก็สามารถจัดการปกครองหัวเมืองรายรอบได้สำเร็จถึง ๑๒ เมือง เรียกว่า “เมืองสิบสองนักษัตร” คือ

๑. เมืองสายบุรี	ตราหนู	๒. เมืองปัตตานี	ตราวัว
๓. เมืองกลันตัน	ตราเสือ	๔. เมืองปาหัง	ตรากระต่าย
๕. เมืองไทรบุรี	ตรางูใหญ่	๖. เมืองพัทลุง	ตรางูเล็ก
๗. เมืองตรัง	ตราม้า	๘. เมืองชุมพร	ตราแพะ
๙. เมืองปันทายสมอ (กระเป๋)	ตราลิง	๑๐. เมืองสระอุเลา (สงขลา)	ตราไก่

๑๑. เมืองตะกั่วป่า กลาง

ตราหมา

๑๒. เมืองกระบุรี

ตราหมี

จากหลักฐานตำนานเมืองนครศรีธรรมราช ตำนานพระบรมธาตุนครศรีธรรมราช ตลอดถึงวรรณกรรมเรื่องพระนิพนธ์สุทรทุกสำนวน ต่างยืนยันให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความรุ่งเรืองไพศาลของนครศรีธรรมราช ในยุคดังกล่าว และสามารถควบคุมหัวเมืองอื่น ๆ ได้ทั่วถึงคาบสมุทรมีแสนยานุภาพเกรียงไกรถึงขนาดกรีธาทัพไปตีลังกาถึงสองครั้ง

เหนือสิ่งอื่นใดราชวงศ์ศรีธรรมราชา ได้สถาปนาพระพุทธศาสนา ลัทธิลังกาวงศ์ ขึ้นอย่างมั่นคงในนครศรีธรรมราช มีการบูรณะพระเจดีย์เดิมให้เป็นทรงระฆังคว่ำอันเป็นศิลปะลังกา จนนครศรีธรรมราชกลายเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรม เป็นเมืองแม่แห่งวัฒนธรรมที่ได้ถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมไปยังหัวเมืองอื่น ๆ รวมทั้งสุโขทัยซึ่งในเวลานั้นเพิ่งเริ่มก่อตัวขึ้นเป็นราชธานีทางภาคเหนือตอนล่างใหม่ ๆ

ในช่วงแรกของการตั้งกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี คือ สมัยสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้แต่งตั้งอุปราช (พัฒน์) บุตรเขยของพระเจ้านครศรีธรรมราช (หนู) ขึ้นเป็น “เจ้าพระยานครศรีธรรมราช” เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (พัฒน์) รับราชการมาจนถึงปลายรัชสมัยรัชกาลที่ ๒ จึงได้กราบพูลลาออกจากตำแหน่งด้วยเห็นชราภาพมากแล้ว พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จึงได้โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งพระบริรักษ์ ภูเบศร ผู้ช่วยราชการเมืองนครศรีธรรมราชเป็นเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช ต่อมากระทำความดีความชอบในราชการ จนได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าพระยานครศรีธรรมราช คนทั่วไปรู้จักในนาม “เจ้าพระยานครน้อย”

เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อย) ตามหลักฐานทางราชการ กล่าวว่า เป็นบุตรเจ้าพระยานครศรีธรรมราช (พัฒน์) แต่คนทั่วไปทราบกันว่าเป็นโอรสพระเจ้ากรุงธนบุรี

เจ้าพระยานครศรีธรรมราชผู้นี้ มีความสามารถ ได้ปราบปรามหัวเมืองมลายู ได้สงบราบคาบเป็นนักการทูตที่สำคัญคนหนึ่ง โดยเฉพาะการเจรจากับอังกฤษในสมัยรัชกาลที่ ๒-๓ ได้ทำให้เมืองนครศรีธรรมราชมีอิทธิพลต่อหัวเมืองมลายูเป็นที่น่านับถืออย่างเกรงแก่บริษัทอังกฤษซึ่งกำลังแผ่อิทธิพลทางการค้าขายและทางการเมืองในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อย) ยังเป็นผู้มีฝีมือในทางช่างหลายอย่าง เช่น ฝีมือในทางการต่อเรือจนได้รับสมญาว่าเป็น “นาวิสถาปนิก” และในสมัยรัชกาลที่ ๔ เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อย) ก็ได้ถวายพระแท่นถมตะทอง และพระราชยานถมอีกด้วย

ภายหลังที่เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อย) ถึงแก่อสัญกรรม เจ้าเมืองนครศรีธรรมราชคนถัดมา คือ เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อยกลาง) ผู้บุตรไม่เข้มแข็งเท่าที่ควรเป็นเหตุให้หัวเมืองกระต่างกระเดื่อง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงแก้ไขจัดการปกครองหัวเมืองปักษ์ใต้ โดยให้มีการปกครองเป็นมณฑลนครศรีธรรมราชจึงเป็นมณฑลหนึ่งของประเทศไทย โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาสุโขมนัยวินิต (ปั้น สุขุม) เป็นข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑลนครศรีธรรมราช ในพ.ศ. ๒๔๓๙

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีการเปลี่ยนแปลงการบริหารราชการแผ่นดินด้านการปกครองหัวเมืองอีกครั้งหนึ่งในรัชกาลนี้ โปรดฯ ให้มีการแต่งตั้งตำแหน่งอุปราชปักษ์ใต้ขึ้น เพื่อปกครองหัวเมืองปักษ์ใต้ทั้งหมดในการนี้ได้ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมเด็จพระเจ้าฟ้ายุคลทิฆัมพร กรมหลวงลพบุรีราเมศวร์ ดำรงตำแหน่งอุปราชปักษ์ใต้

จนกระทั่งได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ จึงได้ยุบมณฑลนครศรีธรรมราชลงเป็นจังหวัดหนึ่งของราชอาณาจักรไทย และดำรงฐานะดังกล่าวเรื่อยมาจนปัจจุบัน

ด้วยเหตุที่นครศรีธรรมราชมี ประวัติอันยาวนานมาก ก่อนกรุงสุโขทัย ซึ่งถือว่าเป็นราชธานีแรกของไทยมีความเจริญรุ่งเรืองทางพุทธศาสนา และศาสนาพราหมณ์มาก่อนศิลปวัฒนธรรม เช่น ประติมากรรม สถาปัตยกรรม จิตรกรรม ช่างฝีมือพื้นบ้าน การละเล่น และ ขนบธรรมเนียมประเพณีอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมจึงมีมาก ซึ่งชาวเมืองยังยึดถือปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบัน นครศรีธรรมราชจึงมีอารยธรรมและศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติบ้านเมืองมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้

ข้อมูลสถิติเกี่ยวกับประชากรจังหวัดนครศรีธรรมราช

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนประชากร			รวมทั้งจังหวัด/ อำเภอ	จำนวนบ้าน	จำนวนบ้าน ทั้งจังหวัด
	ชาย	หญิง	รวม			
จังหวัดนครศรีธรรมราช	๗๕๔,๙๓๐	๗๗๕,๕๐๕	๑,๕๓๐,๔๓๕	๑,๕๓๐,๔๓๕	๖๒๔,๘๙๙	๖๒๔,๘๙๙
๑. อำเภอเมือง	๖๒,๖๐๕	๖๖,๑๓๗	๑๒๘,๗๔๒	๒๖๗,๙๘๐	๕๒,๘๔๑	๑๒๑,๑๘๔
เทศบาลนครนครศรีธรรมราช	๔๔,๐๑๖	๔๙,๖๐๑	๙๓,๖๑๗		๔๖,๘๑๓	
เทศบาลเมืองปากพูน	๑๗,๓๓๐	๑๖,๗๓๕	๓๔,๐๖๕		๑๖,๓๙๗	
เทศบาลตำบลท่าแพ	๑,๗๙๑	๑,๘๕๕	๓,๖๔๖		๑,๒๙๘	
เทศบาลตำบลปากนคร	๓,๐๙๑	๓,๐๒๖	๖,๑๑๗		๒,๑๓๐	
เทศบาลตำบลบางจาก	๘๘๓	๙๒๐	๑,๘๐๓		๗๑๒	
๒. อำเภอพรหมคีรี	๑๓,๔๔๓	๑๓,๘๖๙	๒๗,๓๑๒	๓๗,๓๑๔	๙,๗๖๒	๑๓,๘๗๒
เทศบาลตำบลทอนหงส์	๑,๖๖๗	๑,๖๙๘	๓,๓๖๕		๑,๑๙๕	
เทศบาลตำบลพรหมโลก	๓,๒๕๑	๓,๓๘๖	๖,๖๓๗		๒,๙๑๕	
๓. อำเภอลานสกา	๑๘,๙๙๐	๑๙,๙๕๗	๓๘,๙๔๗	๔๐,๗๗๘	๑๕,๔๗๑	๑๖,๕๓๕
เทศบาลตำบลลานสกา	๘๗๐	๙๖๑	๑,๘๓๑		๑,๐๖๔	
๔. อำเภอฉวาง	๒๕,๕๐๐	๒๖,๕๖๐	๕๒,๐๖๐	๖๓,๙๐๓	๑๙,๙๓๓	๒๖,๖๐๔
เทศบาลตำบลฉวาง	๑,๑๕๙	๑,๒๑๐	๒,๓๖๙		๑,๓๒๒	
เทศบาลตำบลไม้เรียง	๑,๑๒๘	๑,๑๕๐	๒,๒๗๘		๑,๒๘๑	
เทศบาลตำบลจันดี	๓,๔๑๔	๓,๗๘๒	๗,๑๙๖		๔,๐๖๘	
๕. อำเภอพิปูน	๘,๗๔๓	๙,๐๘๕	๑๗,๘๒๘	๒๘,๖๔๖	๗,๕๘๘	๑๒,๒๓๐
เทศบาลตำบลพิปูน	๑,๒๙๘	๑,๔๐๐	๒,๖๙๘		๑,๑๗๖	
เทศบาลตำบลเขาพระ	๔,๐๔๒	๔,๐๗๘	๘,๑๒๐		๓,๔๖๖	
๖. อำเภอเชียรใหญ่	๑๙,๙๐๙	๑๙,๘๖๓	๓๙,๗๗๒	๔๑,๓๓๗	๑๕,๕๐๑	๑๖,๓๔๔
เทศบาลตำบลเชียรใหญ่	๗๔๘	๘๑๗	๑,๕๖๕		๘๔๓	
๗. อำเภอชะอวด	๔๐,๐๔๗	๔๐,๗๕๙	๘๐,๘๐๖	๘๔,๑๑๖	๓๑,๔๓๐	๓๓,๑๑๘
เทศบาลตำบลชะอวด	๑,๕๑๔	๑,๗๙๖	๓,๓๑๐		๑,๖๘๘	
๘. อำเภอท่าศาลา	๕๕,๙๗๙	๕๗,๖๖๒	๑๑๓,๖๔๑	๑๑๖,๓๙๔	๔๐,๒๖๒	๔๒,๑๑๖
เทศบาลตำบลท่าศาลา	๑,๓๐๕	๑,๔๔๘	๒,๗๕๓		๑,๘๕๔	
๙. อำเภอทุ่งสง	๕๘,๔๖๕	๕๗,๕๐๘	๑๑๕,๙๗๓	๑๕๘,๙๐๘	๕๑,๓๔๙	๗๐,๑๑๘
เทศบาลตำบลที่วัง	๗,๒๕๗	๗,๓๒๖	๑๔,๕๘๓		๖,๘๘๔	
เทศบาลเมืองทุ่งสง	๑๓,๐๐๖	๑๕,๓๔๖	๒๘,๓๕๒		๑๑,๘๘๕	
๑๐. อำเภอนาบอน	๑๑,๘๘๙	๑๒,๑๓๔	๒๔,๐๒๓	๒๖,๐๙๖	๘,๙๗๙	๑๐,๐๗๓
เทศบาลตำบลนาบอน	๑,๐๐๐	๑,๐๗๓	๒,๐๗๓		๑,๐๙๔	

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนประชากร			รวมทั้งจังหวัด/ อำเภอ	จำนวนบ้าน	จำนวนบ้าน ทั้งจังหวัด
	ชาย	หญิง	รวม			
๑๑. อำเภอทุ่งใหญ่ เทศบาลตำบลท่ายาง	๓๔,๓๒๒ ๒,๓๔๕	๓๔,๖๑๐ ๒,๕๔๗	๖๘,๙๓๒ ๔,๘๙๒	๗๓,๘๒๔	๒๕,๒๗๘ ๓,๑๔๒	๒๘,๔๒๐
๑๒. อำเภอปากพนัง เทศบาลตำบลปากพนัง	๓๘,๔๙๗ ๘,๙๕๐	๓๘,๐๐๔ ๙,๑๔๑	๗๖,๕๐๑ ๑๘,๐๙๑	๙๔,๕๙๒	๒๘,๐๗๑ ๘,๓๒๖	๓๖,๓๙๗
๑๓. อำเภอร่อนพิบูลย์ เทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ เทศบาลตำบลหินตก เทศบาลเขาชุมทอง	๓๐,๔๑๘ ๓,๕๗๙ ๔,๒๐๑ ๒,๐๘๒	๓๐,๗๕๘ ๓,๙๐๔ ๔,๑๖๔ ๒,๒๓๗	๖๑,๑๗๖ ๗,๔๘๓ ๘,๓๗๐ ๔,๓๑๙	๘๑,๓๔๘	๒๑,๖๑๗ ๓,๕๐๕ ๒,๙๘๓ ๑,๔๒๓	๘๑,๓๔๘
๑๔. อำเภอสิชล เทศบาลตำบลสิชล	๔๐,๓๙๕ ๓,๒๒๘	๔๑,๒๔๒ ๓,๔๙๖	๘๑,๖๓๗ ๖,๗๒๔	๘๘,๓๖๑	๓๑,๒๖๗ ๔,๒๔๙	๘๘,๓๖๑
๑๕. อำเภอขนอม เทศบาลตำบลท้องเนียน เทศบาลตำบลขนอม	๑๐,๑๐๕ ๒,๘๘๖ ๒,๑๔๙	๑๐,๕๔๓ ๒,๘๙๙ ๒,๒๐๑	๒๐,๖๔๘ ๕,๗๘๕ ๔,๓๕๐	๓๐,๗๘๓	๑๐,๔๑๔ ๓,๔๙๑ ๒,๕๖๑	๑๖,๔๖๖
๑๖. อำเภอหัวไทร เทศบาลตำบลเกาะเพชร เทศบาลตำบลหัวไทร เทศบาลตำบลหน้าสตน	๒๑,๔๔๗ ๓,๔๑๒ ๑,๘๓๖ ๓,๙๗๒	๒๑,๖๙๓ ๓,๓๕๒ ๒,๐๕๑ ๓,๙๓๐	๔๓,๑๔๐ ๖,๗๖๔ ๓,๘๘๗ ๗,๙๐๒	๖๑,๖๙๓	๑๘,๘๐๒ ๒,๓๐๐ ๑,๙๔๖ ๓,๐๒๖	๒๖,๐๗๔
๑๗. อำเภอบางขัน	๒๓,๘๓๖	๒๓,๒๕๕	๔๗,๐๙๑	๔๗,๐๙๑	๑๗,๕๒๐	๑๗,๕๒๐
๑๘. อำเภอฉ่ำพรรณรา	๙,๕๐๔	๙,๕๐๒	๑๙,๐๐๖	๑๙,๐๐๖	๗,๗๒๓	๗,๗๒๓
๑๙. อำเภอจุฬาภรณ์	๑๕,๔๖๐	๑๕,๘๔๑	๓๑,๓๐๑	๓๑,๓๐๑	๑๑,๔๖๑	๑๑,๔๖๑
๒๐. อำเภอพระพรหม	๒๒,๐๐๒	๒๒,๗๓๘	๔๔,๗๔๐	๔๔,๗๔๐	๑๗,๗๖๕	๑๗,๗๖๕
๒๑. อำเภอนบพิตำ	๑๗,๐๕๔	๑๖,๙๓๘	๓๓,๙๙๒	๓๓,๙๙๒	๑๓,๐๒๑	๑๓,๐๒๑
๒๒. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ เทศบาลตำบลทางพูน	๑๐,๘๒๕ ๔,๕๐๐	๑๐,๙๓๘ ๔,๒๕๐	๒๑,๗๖๓ ๘,๗๕๐	๓๐,๕๑๓	๘,๓๗๕ ๓,๐๓๗	๑๑,๔๑๒
๒๓. อำเภอช้างกลาง	๑๓,๕๘๕	๑๔,๑๓๔	๒๗,๗๑๙	๒๗,๗๑๙	๑๑,๔๐๒	๑๑,๔๐๒

ที่มา : ประกาศสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม ๒๕๖๘)

แผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

๑. การกำหนดตำแหน่งและทิศทางการพัฒนาจังหวัด

จากกรอบนโยบายและศักยภาพ โอกาส ข้อจำกัด จังหวัดนครศรีธรรมราชจึงกำหนดตำแหน่งและทิศทางการพัฒนาจังหวัด โดยกำหนดวิสัยทัศน์จังหวัดนครศรีธรรมราชว่า “นครแห่งอารยธรรม น่ายู่น่าเที่ยว การเกษตรและอุตสาหกรรมยั่งยืน”

๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

(๑) วิสัยทัศน์ (Vision) “นครแห่งอารยธรรม น่ายู่น่าเที่ยว การเกษตรและอุตสาหกรรมยั่งยืน” โดยมีคำนิยามวิสัยทัศน์ ดังนี้

คำจากวิสัยทัศน์	หมายถึง
นครแห่งอารยธรรม	นครศรีธรรมราชเมืองที่มีความหลากหลายทางศาสนา พลเมืองอยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทร มีแหล่งบ่มเพาะบุคคลด้วยสถาบันการเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบ และมีประเพณี วัฒนธรรมที่สืบทอดอย่างยาวนาน
น่ายู่น่าเที่ยว	เมืองที่ปลอดภัยจากอาชญากรรม อุบัติเหตุ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ชุมชนเข้มแข็ง เป็นที่อยู่อาศัยชั้นดี และประชาชนมีความสุข มีสุขภาพอนามัยดี ชุมชนมีความมั่นคงทางอาหารสูง เป็นเมืองอาหารปลอดภัย เมืองสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เมืองพลังงานสะอาด เมืองที่มีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ น้ำ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เมืองที่มีระบบสาธารณสุขระดับโลก ระบบคมนาคมที่เชื่อมโยงทั้งทางบก ทางราง ทางน้ำ ทางอากาศอย่างครบวงจร ระบบโลจิสติกส์ได้มาตรฐาน ประชาชนมีความเป็นเจ้าบ้านที่ดี และเป็นคนมีอัธยาศัยไมตรีที่ดี เป็นเมืองแห่งท่องเที่ยวที่อบอุ่น
การเกษตรและอุตสาหกรรมยั่งยืน	นครศรีธรรมราชมีฐานเศรษฐกิจเข้มแข็งจากภายในจังหวัด เป็นแหล่งการผลิตทางการเกษตรที่มีความสมดุลของระบบนิเวศ และสภาพแวดล้อม มุ่งเน้นการผลิตที่มีคุณภาพปลอดภัย มีมาตรฐาน และเพิ่มมูลค่า ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค และนำนวัตกรรมเทคโนโลยีอันทันสมัยมาประยุกต์ใช้ ส่งผลให้เกษตรกร ประชาชนชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช มีงาน อาชีพ รายได้ การบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานการผลิตทางการเกษตรที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในเรื่อง ดิน น้ำ และระบบชลประทาน รวมทั้งการจัดสรรที่ดินทำกิน เป็นเมืองที่เน้นการจัดการด้านการส่งเสริมการผลิตพืช สัตว์ ประมง การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่ Smart Farmer การพัฒนาองค์กรเกษตรกร ให้เข้มแข็งการบริหารจัดการฟาร์มสู่ Smart Farm ระบบการวางแผนการผลิต เพื่อการสร้างมูลค่าผ่านการแปรรูป และการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร ที่มีความยั่งยืนและเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ มีการแปรรูปเพิ่มคุณค่า มูลค่าสินค้าเกษตรสร้างผลตอบแทนเชิงเศรษฐกิจ และการประยุกต์ใช้นวัตกรรมด้านการเกษตรคู่นานภูมิปัญญาท้องถิ่น เศรษฐกิจเติบโตจากการท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ นิเวศน์ป่าเขา และทางทะเล และการท่องเที่ยวทางพุทธศาสนา เศรษฐกิจจากฐานการค้า การลงทุน การบริการ และอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ที่เติบโต และแข่งขันได้

(๒) จุดยืนการพัฒนาของจังหวัด จากข้อมูลการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด และกำหนดทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมในภาพรวมของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้กำหนดจุดยืนการพัฒนาของจังหวัด ๓ ประเด็น ดังนี้

๑. เมืองสืบสานศิลปวัฒนธรรม สงบสุข น่าเที่ยว
๒. เมืองเกษตรนวัตกรรม และอุตสาหกรรมสีเขียว
๓. ศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง และกระจายสินค้าของภาคใต้

(๓) เป้าหมายการพัฒนา

๑. เพิ่มรายได้จากการเกษตร อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว ยกกระดับมาตรฐานคุณภาพ
๒. ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีมีการสืบสานอย่างต่อเนื่อง
๓. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน
๔. ประชาชนยึดหลักธรรมะในการดำเนินชีวิต และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(๔) ประเด็นการพัฒนา

๑. การบริหารจัดการเกษตรและอุตสาหกรรมสู่มาตรฐานครบวงจร และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๒. การพัฒนาการท่องเที่ยวบนพื้นฐานธรรมะ ธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม
๓. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
๔. การพัฒนาคน ชุมชน และสังคมให้น่าอยู่ เข้มแข็ง มั่นคงตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๕. การรักษาความมั่นคงและความสงบ เรียบร้อย
๖. การส่งเสริมศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ของเป้าหมายการพัฒนา	ตัวชี้วัดเป้าหมายรวม ๕ ปี	ข้อมูลพื้นฐาน				เป้าหมายรายปี				
		๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๑. เพิ่มรายได้จากการเกษตร สร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิต	๑.๑ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านการเกษตรของจังหวัดเพิ่มขึ้น/ร้อยละ ๒	๔๖,๖๓๒ ล้านบาท	๔๗,๔๒๙ ล้านบาท	๕๕,๓๔๒	N/A	๔๘,๓๗๗ ล้านบาท	๔๙,๓๔๔ ล้านบาท	๕๐,๓๓๖ ล้านบาท	๕๑,๑๘๐ ล้านบาท	๕๒,๓๖๒ ล้านบาท
๒. เพิ่มรายได้จากอุตสาหกรรม โดยการยกระดับมาตรฐานคุณภาพ	๒.๑ มูลค่าการลงทุนของภาคอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้น/๓,๐๐๐ ล้านบาท	๒๗๘ ล้านบาท	๖๖๐ ล้านบาท	๘๐๒ ล้านบาท	๑๖๖.๖๔ ล้านบาท	๖๐๐ ล้านบาท	๖๐๐ ล้านบาท	๖๐๐ ล้านบาท	๖๐๐ ล้านบาท	๖๐๐ ล้านบาท
๓. เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว	๓.๑ รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น/ร้อยละ ๑๒	๑๕,๙๙๖ ล้านบาท	๘,๒๑๘ ล้านบาท	๒,๗๗๑ ล้านบาท	๕,๖๐๑ ล้านบาท	๗ (๘,๗๙๓๒ ๖)	๘ (๘,๘๗๕.๔๔)	๙ (๘,๙๕๗. ๖๒)	๑๐ (๙,๐๓๙. ๘๐)	๑๒ (๙,๒๐๔. ๑๖)
๔. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน	๔.๑ ร้อยละของพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น/ร้อยละ ๕	๐.๒๔	- ๐.๐๑	๑๘%	N/A	๑	๑	๑	๑	๑
๕. ชุมชนเข้มแข็งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๕.๑ จำนวนชุมชนเข้มแข็งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มขึ้น/๓๒ หมู่บ้าน	๒๓๐	๒๓๐	๑๓๙	N/A	๖๕	๖๕	๖๕	๖๕	๖๕
๖. ศาสนา ประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมมีการสืบสานอย่างต่อเนื่อง	๖.๑ จำนวนกิจกรรมทางศาสนา ประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรม ได้รับการสืบสานอย่างต่อเนื่อง/๑๒ กิจกรรม	๔	๕	๖	๘	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒

* พิจารณาจากระดับความสำเร็จของการดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ปลูกฝังให้ประชาชน รักศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น โดยเน้นกิจกรรมการสืบสาน สืบทอด ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของ ทุกองค์กรอย่างต่อเนื่องและมีส่วนร่วม

- ระดับคะแนน ๑** จัดประชุมเพื่อรวบรวมกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปวัฒนธรรม กำหนด เป็นแผนปฏิบัติการด้านศิลปวัฒนธรรม และประเพณี และกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนของ ตัวชี้วัดผลสำเร็จต่างๆ
- ระดับคะแนน ๒** ดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณีได้ครบถ้วน ร้อยละ ๑๐๐
- ระดับคะแนน ๓** มีรายงานสรุปผลการดำเนินงานแต่ละกิจกรรม/โครงการจากหน่วยงานที่ดำเนินการได้ ครบถ้วน
- ระดับคะแนน ๔** สรุปประเมินผลสำเร็จในภาพรวมของแผนปฏิบัติการฯ ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ได้อย่าง ชัดเจน พร้อมอภิปรายผล และปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะในภาพรวม
- ระดับคะแนน ๕** จัดประชุมสัมมนาผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และสามารถ กำหนดแนวทางการสร้างความยั่งยืนด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี เพื่อเสนอผู้บริหารกำหนด ไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดต่อไป

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑

การบริหารจัดการเกษตรและอุตสาหกรรมสู่มาตรฐานครบวงจร และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑. เป้าประสงค์ของประเด็นการพัฒนา

๑.๑ เมืองเกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตรนวัตกรรม ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ท่องเที่ยวชุมชน และอุตสาหกรรมสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและวิสาหกิจชุมชนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามมาตรฐานอุตสาหกรรม

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

วัตถุประสงค์ ของประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัด/ เป้าหมายรวม ๕ ปี	ข้อมูลพื้นฐาน				เป้าหมายรายปี					
		๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	
๒.๑ เพื่อพัฒนา ประสิทธิภาพระบบ บริหารจัดการด้าน การเกษตรและ อุตสาหกรรมสู่การเป็น เมืองเกษตรสุขภาพ เกษตรคุณภาพ เกษตร นวัตกรรม ท่องเที่ยวเชิง เกษตร ท่องเที่ยวชุมชน และอุตสาหกรรมสีเขียว ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ได้รับการจัดการอย่างมี ประสิทธิภาพ	๒.๑.๑ จำนวนผลิตภัณฑ์ ที่เกิดจากการใช้ เทคโนโลยีนวัตกรรม เพิ่มขึ้น/๕ ผลิตภัณฑ์	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	
	๒.๑.๒ จำนวนพื้นที่ เกษตรกรรมยั่งยืนได้รับ การพัฒนา /๒๕,๐๐๐ ไร่	๕,๐๐๐ ไร่	๕,๐๐๐ ไร่	๕,๐๐๐ ไร่	๕,๐๐๐ ไร่	๕,๐๐๐ ไร่	๕,๐๐๐ ไร่	๕,๐๐๐ ไร่	๕,๐๐๐ ไร่	๕,๐๐๐ ไร่	๕,๐๐๐ ไร่
	๒.๑.๓ จำนวนพื้นที่ได้รับ ประโยชน์จากการ ปรับปรุง/การบริหาร จัดการระบบชลประทาน อย่างมีประสิทธิภาพ (๔๘,๐๓๐ไร่) ภายใน ปี ๒๕๗๐	๑,๑๐๐ ไร่	๑,๖๔๐ ไร่	๑,๓๕๐ ไร่	๑,๑๐๐ ไร่	๑,๑๐๐ ไร่	๑๗,๕๒๐ ไร่	๘,๘๐๐ ไร่	๑๘,๓๐๐ ไร่	๑,๓๑๐ ไร่	๑,๓๑๐ ไร่
	๒.๑.๔ ร้อยละของแปลง/ ฟาร์มที่ได้รับการเตรียม ความพร้อมและผ่านการ รับรองมาตรฐาน GAP/ ร้อยละ ๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐
	๒.๑.๕ จำนวนแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้รับ การพัฒนาเพิ่มขึ้น/๑๐ แห่ง	๔	๘	๑๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒
	๒.๑.๖ โครงสร้างพื้นฐาน ด้านคมนาคมขนส่งได้รับ การปรับปรุงและพัฒนา เพิ่มขึ้น/๕๐ แห่ง	N/A	๓	๓๐	๑๖๖.๖๔	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
	๒.๑.๗ มูลค่าการลงทุน ของภาคอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้น/๓,๐๐๐ ล้าน บาท	๒๗๘ ล้านบาท	๖๖๐ ล้านบาท	๘๐๒ ล้านบาท	๑๖๖.๖๔ ล้านบาท	๖๐๐ ล้านบาท	๖๐๐ ล้านบาท	๖๐๐ ล้านบาท	๖๐๐ ล้านบาท	๖๐๐ ล้านบาท	๖๐๐ ล้านบาท

วัตถุประสงค์ ของประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัด/ เป้าหมายรวม ๕ ปี	ข้อมูลพื้นฐาน				เป้าหมายรายปี				
		๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
	๒.๑.๘ ร้อยละของสถาน ประกอบกิจการโรงงานที่ ได้รับการรับรอง อุตสาหกรรมสีเขียว เพิ่มขึ้น/ร้อยละ ๑๐๐	๐.๓๘	๒.๘๐	๔๓.๖๘	๖๐.๒๗	๘๐	๙๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
๒.๒ เพื่อส่งเสริมและ พัฒนามาตรฐาน อุตสาหกรรมแก่ ผู้ประกอบการ อุตสาหกรรมและ วิสาหกิจชุมชน อุตสาหกรรม	๒.๒.๑ จำนวนใบรับรอง มาตรฐานผลิตภัณฑ์ ชุมชน (มผช.) เพิ่มขึ้น/ ๓๒๕ ราย	๖๓	๖๑	๖๗	๕๗	๖๕	๖๕	๖๕	๖๕	๖๕

๓. แนวทางการพัฒนา

- ๓.๑ พัฒนาสินค้าเกษตร บริหารจัดการน้ำและบริการทางการเกษตร การเรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ๓.๒ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ได้มาตรฐาน บนปัจจัยพื้นฐานด้านการเกษตรที่มีคุณภาพ
- ๓.๓ พัฒนาระบบการผลิต การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา การแปรรูป และพัฒนาผลผลิตต่อยอดด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดห่วงโซ่มูลค่าสู่การเป็นเกษตรอุตสาหกรรมก้าวหน้าแบบครบวงจรอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓.๔ พัฒนาเกษตรกรและแรงงานด้านเกษตรและอุตสาหกรรมให้มีทักษะดิจิทัลและสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ องค์กรชุมชน สถาบันเกษตรกรและพ่อค้าด้านการผลิต การตลาด และการกระจายสินค้าเกษตร
- ๓.๕ พัฒนาระบบโลจิสติกส์ รองรับการเป็นเมืองศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งและกระจายสินค้าทางการเกษตร
- ๓.๖ ส่งเสริมสถานประกอบการอุตสาหกรรมของจังหวัดให้พัฒนากระบวนการผลิตที่มีมาตรฐานและเป็นอุตสาหกรรมนวัตกรรมสีเขียว
- ๓.๗ ส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมและวิสาหกิจชุมชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒

การพัฒนาการท่องเที่ยวบนพื้นฐานธรรมชาติ และศิลปวัฒนธรรม

๑. เป้าประสงค์ของประเด็นการพัฒนา

- ๑.๑ เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว
- ๑.๒ แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาให้ได้มาตรฐาน
- ๑.๓ เพิ่มศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

วัตถุประสงค์ของ ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัด/เป้าหมาย รวม ๕ ปี	ข้อมูลพื้นฐาน				เป้าหมายรายปี				
		๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๒.๑ เพื่อเพิ่มรายได้ จากการท่องเที่ยว	๒.๑.๑ รายได้จาก การท่องเที่ยว เพิ่มขึ้น/ร้อยละ ๑๒	๑๕,๙๙๖ ล้านบาท	๘,๒๑๘ ล้านบาท	๒,๗๗๑ ล้านบาท	๕,๖๐๑ ล้านบาท	๗ (๘,๗๙๓.๒๖)	๘ (๘,๘๗๕.๔๔)	๙ (๘,๙๕๗.๖๒)	๑๐ (๙,๐๓๙.๘๐)	๑๒ (๙,๒๐๔.๑๖)
๒.๒ เพื่อพัฒนา มาตรฐานด้านการ ท่องเที่ยวแก่ ผู้ประกอบการ	๒.๒.๑ จำนวน แหล่งท่องเที่ยว ได้รับการพัฒนาให้ ได้มาตรฐาน เพิ่มขึ้น/๑๐ แห่ง	๑ (Home stay ๑)	๔๓ (Home lodge ๔๑, Home stay ๒)	๒๐ (Home lodge ๒๐)	๒ (Home stay ๒)	๒	๒	๒	๒	๒
๒.๓ เพื่อเพิ่มจำนวน นักท่องเที่ยว	๒.๓.๑ ร้อยละของ จำนวนนักท่องเที่ยว เพิ่มขึ้น/ร้อยละ ๑๐	๓,๘๐๘,๒๕๓ คน	๒,๓๗๘,๘๘๗ คน	๘๑๐,๒๖๙ คน	๒,๐๓๒,๔๕๙ คน	๖ ๒,๕๕๑,๙๗๒	๗ ๒,๕๖๕,๙๕๓	๘ (๒,๕๘๙,๙๓๔)	๙ (๒,๖๑๓,๙๑๕)	๑๐ (๒,๖๓๗,๘๙๖)

๓. แนวทางการพัฒนา

- ๓.๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก
ด้านการท่องเที่ยว เพื่อการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานรองรับการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์โลก
- ๓.๒ พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวจากฐานทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรม
ให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย และตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว
เพื่อเสริมสร้างโอกาสและศักยภาพการแข่งขัน ในตลาดการท่องเที่ยว
- ๓.๓ พัฒนาการส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวเชิงรุก ภายใต้ชื่อนครสองธรรม “ธรรมะและธรรมชาติ”
- ๓.๔ พัฒนาบุคลากรด้านการบริการให้ได้มาตรฐาน เป็นเจ้าบ้านที่ดี โดยใช้ฐานทรัพยากร
และอัตลักษณ์ท้องถิ่นในการบริการศักยภาพและยกระดับคุณภาพบุคลากร แรงงานรองรับ
การท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน เพื่อให้เกิดความประทับใจแก่ผู้มาเยือน
- ๓.๕ ส่งเสริมการพัฒนาทักษะดิจิทัลให้แรงงานและผู้ประกอบการ
- ๓.๖ ส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลตลอดห่วงโซ่มูลค่า
- ๓.๗ พัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวยั่งยืนภายใต้กรอบความร่วมมือของเครือข่าย
ด้านการท่องเที่ยว

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓

การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๑. เป้าประสงค์ของประเด็นการพัฒนา

- ๑.๑ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและใช้อย่างยั่งยืน
- ๑.๒ การจัดการพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีความคุ้มค่า
- ๑.๓ ขยะมูลฝอยและน้ำเสียชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าหมายการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ข้อมูลพื้นฐาน				เป้าหมายรายปี				
		๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๒.๑ ทรัพยากร ธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อมได้รับ การจัดการ อย่างมี ประสิทธิภาพและใช้ อย่างยั่งยืน	๒.๑.๑ ร้อยละของพื้นที่ สีเขียวเพิ่มขึ้น/ร้อยละ ๕	๐.๒๔	- ๐.๐๑	๑๘%	N/A	๑	๑	๑	๑	๑
	๒.๑.๒ จำนวนของ องค์ กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการ พัฒนาศักยภาพในการ จัดการภัยพิบัติเพิ่มขึ้น/๓๐ แห่ง	๔๐	๘	๑๒	N/A	๖	๖	๖	๖	๖
๒.๒ การจัดการ พลังงานอย่าง มี ประสิทธิภาพ และมีความคุ้มค่า	๒.๒.๒ สัด ส่วน การใช้ พลังงานทดแทนที่ผลิต ได้ เพิ่มขึ้น/๑๙	๑๙.๓๓	๑๙.๕๓	N/A	N/A	๑๖	๑๖	๑๗	๑๘	๑๙
๒.๓ ขยะมูลฝอยและ น้ำเสีย ชุมชนได้รับการ จัดการอย่าง ถูกต้อง ตามหลักวิชาการ	๒.๓.๑ ร้อยละปริมาณ ขยะ มูลฝอยชุมชนได้รับ การ จัดการอย่างถูกต้อง ตาม หลักวิชาการ/ร้อยละ ๘๐	๗๙.๑๒	๗๖.๑๔	N/A	N/A	๗๒	๗๔	๗๖	๗๘	๘๐
	๒.๓.๒ คุณภาพน้ำ ผิวดิน ในแม่น้ำสายหลักอยู่ใน เกณฑ์ระดับดี/ร้อยละ๕๐	๕๐	๕๐	N/A	N/A	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐

๓. แนวทางการพัฒนา

- ๓.๑ พัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ น้ำ และสิ่งแวดล้อมในชุมชนรองรับการเกษตร การ ท่องเที่ยวและการพัฒนาจังหวัดโดยการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน
- ๓.๒ อนุรักษ์ ป้องกัน ป่า ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เติบโตความสมบูรณ์ในระบบนิเวศพื้นที่ป่า เขา ลำน้ำหลักและนิเวศทางทะเลจังหวัด
- ๓.๓ พัฒนาศักยภาพเครือข่ายในการจัดการภัยพิบัติ สาธารณภัยที่ยั่งยืน
- ๓.๔ ส่งเสริม สนับสนุน ธรณรงค์ และเสริมสร้างความสามารถในการพัฒนาสู่เมืองแห่งพลังงานทดแทน และการประหยัดพลังงาน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔
การพัฒนาคน ชุมชน และสังคมให้น่าอยู่ เข้มแข็ง มั่นคงตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑. เป้าประสงค์ของประเด็นการพัฒนา

- ๑.๑ ประชาชนได้รับสวัสดิการพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความสุข
- ๑.๒ การศึกษามีคุณภาพ ทัดเทียมกับค่ามาตรฐานการศึกษา
- ๑.๓ ชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

วัตถุประสงค์ของ ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัด/ เป้าหมายรวม ๕ ปี	ข้อมูลพื้นฐาน				เป้าหมายรายปี				
		๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๒.๑ เพื่อให้ประชาชนได้รับ สวัสดิการพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมี ความสุข	๒.๑.๑ ดัชนีความ มั่นคงของ มนุษย์/๗๔	๗๓	๖๗	๖๘	๖๙	๗๐	๗๑	๗๒	๗๓	๗๔
๒.๒ เพื่อให้การศึกษา มีคุณภาพและมาตรฐานชาติ	๒.๒.๑ ปี การศึกษาเฉลี่ย ของคนจังหวัด นครศรีธรรมราช สูงกว่าเกณฑ์ มาตรฐาน ประเทศ/๑๑.๕๐	๘.๔๙	๘.๓๒	๘.๗๙	๘.๙๐	๙.๕๐	๑๐.๐๐	๑๐.๕๐	๑๑.๐๐	๑๑.๕๐
๒.๓ เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	๒.๓.๑ จำนวน ชุมชนเข้มแข็ง ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียงเพิ่มขึ้น/ ๓๒๕หมู่บ้าน	๒๓๐	๒๓๐	๑๓๙	๙๗	๖๕	๖๕	๖๕	๖๕	๖๕

๓. แนวทางการพัฒนา

- ๓.๑ พัฒนาคุณภาพการให้บริการทางสังคม และการเข้าถึงสวัสดิการพื้นฐานของประชาชน
อย่างทั่วถึง เป็นธรรมและมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- ๓.๒ ส่งเสริมสุขภาพของประชาชนให้มีสุขภาพดีถ้วนหน้าและมีความสุข
- ๓.๓ สร้างความปรองดองสมานฉันท์ และส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
แก่ประชาชน ชุมชน สังคม เป็น “นครที่น่าอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง”
- ๓.๔ ส่งเสริมการพัฒนาทักษะดิจิทัล ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และทักษะแรงงานแห่งอนาคตให้
ประชาชนทุกช่วงวัย ให้มีศักยภาพเพื่อมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- ๓.๕ เสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็ง มั่งคั่ง ยั่งยืน สร้างงาน สร้างอาชีพตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง
- ๓.๖ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แพลตฟอร์มดิจิทัล และปัจจัยพื้นฐานเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน
- ๓.๗ พัฒนาคนทุกช่วงวัย ให้มีศักยภาพเพื่อมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ การรักษาความมั่นคง และความสงบเรียบร้อย

๑. เป้าประสงค์ของประเด็นการพัฒนา

- ๑.๑ สังคมปลอดภัย เสพติด
- ๑.๒ ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- ๑.๓ อำนวยความสะดวกและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าหมายการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ข้อมูลพื้นฐาน				เป้าหมายรายปี				
		๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๒.๑ สังคมปลอดภัย จากยาเสพติด	๒.๑.๑ ร้อยละของ หมู่บ้าน/ชุมชนเอาชนะปัญหาเสพติดอย่างยั่งยืน/ร้อยละ ๕๒	๕๒.๖๓	๓๐.๖๔	๕๓.๘๘	๕๑.๔๑	๓๕	๔๐	๔๕	๕๐	๕๒
๒.๒ ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และมี คุณภาพชีวิตที่ดี	๒.๒.๑ อัตราการลดลงของคดีอาชญากรรมฐานความผิดเกี่ยวกับ ชีวิตร่างกายและเพศ และฐานความผิด เกี่ยวกับทรัพย์สินลดลงร้อยละ ๒๐	๔.๙๖	- ๑๔.๗๐	๒.๖	๑๕.๕๒	๑๕	๑๕	๑๕	๒๐	๒๐
	๒.๒.๒ ร้อยละการลดลงของจำนวนผู้เสียชีวิต ต่อประชากรแสนคนจากอุบัติเหตุ/ร้อยละ ๑๔	๒๖	๒๔	-๒๔	- ๒	๑๘	๑๗	๑๖	๑๕	๑๔
๒.๓ อำนวยความสะดวกและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน	๒.๓.๑ ร้อยละของ เรื่องร้องเรียนที่ผ่านศูนย์ ดำรงธรรมจังหวัดทุก ช่องทางสามารถแก้ไข เชิงคุณภาพจนได้ข้อยุติ/ร้อยละ ๙๔	๙๙.๑๑	๙๙.๗๑	๙๖.๒๕ (ต.ค. ๖๓ - มิ.ย. ๖๔)	๙๘.๒๙ (ต.ค.. ๖๔ - ก.ย. ๖๕)	๙๔	๙๔	๙๔	๙๔	๙๔

๓. แนวทางการพัฒนา

- ๓.๑ พัฒนาระบบและมาตรการเพื่อการป้องกันปราบปราม บำบัดรักษา และบริหารจัดการสร้างความปลอดภัยและพัฒนามวลชนเอาชนะปัญหาเสพติดอย่างยั่งยืน
- ๓.๒ พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพกลไกบริหารจัดการระบบความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และก้าวสู่เมืองอัจฉริยะ (Smart City) ทางด้าน Smart Living ในด้านการเป็นเมืองปลอดภัย (Safe City) และด้านสิ่งแวดล้อม
- ๓.๓ พัฒนาระบบจุดตรวจความมั่นคงและจุดตรวจสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ
- ๓.๔ เสริมสร้างความตระหนักรู้ด้านความมั่นคงและการบังคับใช้กฎหมายตามหลักธรรมาภิบาล
- ๓.๕ พัฒนาบุคลากรด้านความมั่นคงให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานสากล
- ๓.๖ พัฒนาระบบการบริหารจัดการข้อร้องเรียนเชิงคุณภาพ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๖

การส่งเสริมศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

๑. เป้าประสงค์ของประเด็นการพัฒนา

- ๑.๑ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีมีการสืบสานอย่างต่อเนื่อง
- ๑.๒ ชุมชนและสังคมมีความสงบสุข
- ๑.๓ มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมได้รับการรักษาสืบทอด

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าหมายการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ข้อมูลพื้นฐาน				เป้าหมายรายปี				
		๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๒.๑ ศาสนา ประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรม ได้รับการสืบสานอย่างต่อเนื่อง	๒.๑.๑ จำนวนกิจกรรมทางศาสนาประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรม ได้รับการสืบสานอย่างต่อเนื่อง/๑๒ กิจกรรม	๔	๕	๖	๘	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
๒.๒ ชุมชนและสังคม มีความสงบสุข	๒.๒.๑ จำนวนชุมชนเข้มแข็งใน ๓ มิติ (มิติศาสนา/เศรษฐกิจ พอเพียง/วิถีวัฒนธรรมไทย) เพิ่มขึ้น ๑๐ ชุมชนต่อปี/๑๐๓ ชุมชน	๒๓	๓๓	๔๓	๕๓	๖๓	๗๓	๘๓	๙๓	๑๐๓
๒.๓ มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมได้รับการรักษาสืบทอด	๒.๓.๑ จำนวนมรดก ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (๗ สาขา) ได้รับการรักษาสืบทอด/๑๐ กิจกรรม	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐

๓. แนวทางการพัฒนา

๓.๑ พัฒนาระบบการจัดการวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา ศิลปะ ภูมิปัญญาแผ่นดิน ให้มีความยั่งยืน สร้างคุณค่าเพิ่มแก่ชุมชนและจังหวัด

๓.๒ อนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน พัฒนาและเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม

* พิจารณาจากระดับความสำเร็จของการดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ปลุกฝังให้ประชาชน รักศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น โดยเน้นกิจกรรมการสืบสาน สืบทอด ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของทุกองค์อย่างต่อเนืองและมีส่วนร่วม

ระดับคะแนน ๑ จัดประชุมเพื่อรวบรวมกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปวัฒนธรรม กำหนดเป็นแผนปฏิบัติการด้านศิลปวัฒนธรรม และประเพณี และกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนของตัวชี้วัดผลสำเร็จต่างๆ

ระดับคะแนน ๒ ดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณีได้ครบถ้วน ร้อยละ ๑๐๐

- ระดับคะแนน ๓** มีรายงานสรุปผลการดำเนินงานแต่ละกิจกรรม/โครงการจากหน่วยงานที่ดำเนินการได้ครบถ้วน
- ระดับคะแนน ๔** สรุปประเมินผลสำเร็จในภาพรวมของแผนปฏิบัติการฯ ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ได้อย่างชัดเจน พร้อมอภิปรายผล และปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะในภาพรวม
- ระดับคะแนน ๕** จัดประชุมสัมมนาผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และสามารถกำหนดแนวทางการสร้างความยั่งยืนด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี เพื่อเสนอผู้บริหารกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดต่อไป

